

SALVADOR
L.dz. 118/44
M.p. 17. IV. 1944

438

RAPORT WOJSKOWO-PRASOWY

za czas od 1 do 10 Kwietnia 1944 r.

TREŚĆ:

I. WIADOMOŚCI WOJSKOWE

1. Możliwości operacyjne armii sowieckiej
2. Taktyka niemiecka na froncie wschodnim
3. Ocena sytuacji wojennej
4. Różne wiadomości wojskowe

II. WIADOMOŚCI LOTNICZE

1. Niemiecka metoda opl.

III. SYTUACJA W NIEMCZECH

1. Ogólna sytuacja i nastroje
2. Nasłuch stacji radiowych
3. Handel zagraniczny Niemiec
4. Ceny w przemyśle wojennym
5. Surowce strategiczne

IV. R Ó Ż N E

1. Odbudowa przemysłu w Rosji

Wpływ dn. 26. 4. 19. 44
L. dz. 438/44
Przydział.....

wykrywane l. dz. 457/44

I. WIADOMOŚCI WOJSKOWE

1. Możliwości operacyjne armii sowieckiej. Jak długo Niemcy stosują taktykę obrony elastycznej oraz skracania frontu celem dysponowania możliwie wielką ilością dywizji w odwodzie - tak długo armia sowiecka dysponuje następującymi możliwościami w zakresie operacyjnym:

- a/ uderzenie od Zatoki Fińskiej aż po bagna Prypeci na niziny państw bałtyckich i Polski, w myśl pierwotnego planu marsz. WOROSZYŁOWA;
- b/ w przypadku zatrzymania się na "linji Curzona" bez podejmowania inicjatywy w kierunku zachodnim - uderzenie w kierunku południowo-zachodnim w Karpatach, celem uzyskania efektów militarnych i psychologicznych w Europie Środkowej;
- c/ szybkie uderzenie formacji pancernych i kawalerji w kierunku serca Rumunii i dorzecza Dunaju, na co pozwalają płaskie i słabo ufortyfikowane terytoria między Prutem i Dunajem oraz pomiędzy Karpatami Transylwańskimi a Morzem Czarnym.

Każda z tych trzech operacji będzie musiała spowodować zmianę niemieckich planów taktycznych, polegających przypuszczalnie na ustaleniu linii ufortyfikowanej, idącej schodami w głąb Polski, Karpat i Rumunii.

/CABILDO z dn. 31. III. 44 - ag. SADRA - SZTOKHOLM /.

2. Taktyka niemiecka na froncie w s c o d n i m .

Taktyka "worka" - Taktykę tę stosowali Niemcy w pierwszych miesiącach wojny z Rosją, tworząc szybkimi marszami naprzód odpowiednio głębokie "worki", w których była następnie likwidowana żywa siła przeciwnika.

Sowieckie naczelne dowództwo wykorzystało odpowiednio ~~xxx~~ otrzymaną wówczas lekcję, stosując obecnie tę taktykę w skali znacznie szerszej oraz uzupełniając ją procederem, stosowanym w ostatniej fazie wojny w Hiszpanji.

Taktyka "jeża" - Taktykę tę wynaleźli Niemcy zimą 1941/42 roku. Polega ona na upartym trzymaniu się w miastach i na stanowiskach ufortyfikowanych we wszystkich punktach o znaczeniu podstawowym. Zakłada się przytem, że przeciwnik będzie usiłował odseparować od siebie i okrążyć te stanowiska, dostając się jednak przytem w zastawione zawczasu pułapki oraz w kombinowany ogień krzyżowy.

W dziury, pozostawione rozmyślnie pomiędzy ufortyfikowanymi stanowiskami, penetrowały często potężne siły rosyjskie, co było przedstawiane w komunikatach wojennych jako oskrzydlenie, względnie otoczenie danego stanowiska. W rzeczywistości jednak stanowiska te były doskonale chronione

od tyłu i od skrzydeł i dysponowały wielkimi magazynami sprzętu wojennego i zaopatrzenia, uzupełnianego stale przez transportowce Luftwaffe. Korzystne wyniki tego systemu były widoczne, jednakże Niemcy popełnili błąd przez generalizowanie tego postępowania, stosując je nieostrożnie w całkiem odmiennych sytuacjach. W ten sposób pozostawiono setki tysięcy żołnierza pod Stalingradem, ufając w "system jeża" na olbrzymią skalę i nie obawiając się posunięcia się wojsk rosyjskich na tyły i na skrzydła obłączniczej armii gen. von PAULUSA, ufano przytem w przybycie na czas odwodów, co jednak zawiodło.

Tego ciężkiego błędu nie skorygowano, lecz przeciwnie - trwano w nim nadal, powtarzając go nad Morzem Czarnym oraz pomiędzy Dnieprem a Bugiem, co doprowadziło m.in. do poddania się garnizonu w Nikołajewie.

/LA RAZON z dnia 3.IV.1944 r./

3. Ocena sytuacji wojennej. Przy osenie przyczyn odwrotu niemieckiego na froncie wschodnim przypuszczano dość powszechnie, że Niemcy cofają się celowo w myśl ustalonego zgóry planu celem zamknięcia się celowo w swej "fortecy europejskiej".

Teoria ta doznała zachwiania z chwilą przejścia przez Rosjan dawnej granicy rumuńskiej oraz dotarcia do granic węgierskich. Mimo to niemieckie źródła informacyjne nadal obstają przy twierdzeniu, iż jest wykonywany pewien obmyślany zgóry plan i operacyjny, którego szczegółów nie mogą ujawnić.

Na rozwój sytuacji na ~~fr~~ froncie wschodnim wpływa ta okoliczność, iż dowództwo niemieckie było zmuszone wycofać z tego frontu liczne dywizje celem wzmocnienia garnizonów, mających stawić czoło oczekiwanej inwazji kontynentu od zachodu.

Sztab niemiecki nie zdołał znaleźć dostatecznej ilości odwodów na zatkanie wyłomów, otworzonych przez Rosjan przy stosowaniu ich normalnej taktyki, polegającej na zmasowaniu na niewielkim stosunkowo odcinku możliwie dużej ilości elementów szturmowych.

/CABILDO z dnia 1.IV.44 - ag.SADRA - BERNO i SZTOKHOLM /.

Jak podają źródła niemieckie - strategia naczelnego dowództwa Wehrmachtu dąży do możliwie największego wyniszczenia sił nieprzyjaciela, co uwidoczniło się podczas walk na Ukrainie, w Besarabji oraz pod Cassino i Anzium. Główna uwaga skoncentrowana jest na froncie wschodnim.

Odwoły Rzeszy nie uległy redukcji. Dzięki współpracy wojsk sprzymierzonych zdołano zapobiec ostatecznie dezorganizacji na Bałkanach, która groziła na skutek kapitulacji Włoch.

/DEUTSCHE LA PLATA ZEITUNG z dn.8.IV.44 - ag.SADRA - SZTOKHOLM/

4. Różne wiadomości wojskowe. Niemieckie władze wojskowe zaminowały wody dolnego biegu Dunaju oraz rzekę Cise.

Wskutek posuwania się armii ~~niemieckiej~~ sowieckiej, ucieka masowo rumuńska ludność w Mołdawji, powodując zatarasowanie szos. czemu energicznie przeciwdziałają władze niemieckie.

/D.LA PLATA ZTG. z 6.IV.44 - ag.SADRA - BERNO i ANGORA /.

II. WIADOMOŚCI LOTNICZE

1. Niemiecka metoda o.p.l. Niemiecki ekspert lotniczy, podpułkownik von OLBERG oświadczył za pośrednictwem rozgłośni berlińskiej, że nowe metody nieprzyjaciela, mające na celu ochronę bombowców przed nowym systemem lokalizacji, nie dały wyniku.

Nowa metoda niemiecka, wprowadzona w marcu r.b., polega na obserwowaniu fal głosowych i została wprowadzona na terenie Niemiec i państw okupowanych w zachodniej Europie. Dzięki niej notuje się każdy ruch samolotu, względnie formacji lotniczych.

/DEUTSCHE LA PLATA ZTG. z dn.2.IV.44 - ag.SADRA - SZTOKHOLM/.

III. SYTUACJA W NIEMCZECH.

1. Ogólna sytuacja i nastroje. Pod wpływem wydarzeń wojennych uległo w Niemczech deformacji tradycyjne pojęcie rodziny. Ilość nieślubnych dzieci jest niezwykle wielka. Posiadanie przez niezamężną kobietę dziecka nie jest uważane za dyskryminację. W ogłoszeniach, umieszczanych w prasie niemieckiej, spotyka się stale zwrot "panna z dzieckiem", który nikogo nie dziwi. Często są ogłoszenia, w których "panna z dzieckiem" poszukuje wolnego pokoju, mieszkania na okres wakacji, względnie męża.

Handel zamienny jest tolerowany i odbywa się częściowo za pośrednictwem ogłoszeń w prasie. Spotykane są przytem oferty dość niezwykłe, jak naprz.: "Łóżko w schronie plot. za parę butów z Rosji"; "Składana łożnia parowa za rower męski"; "Prawie nowe ręczniki wzamian za koszule"; "Welon ślubny wzamian za sandały" i t.p.

/ARGENTINISCHES TAGEBLATT z dnia 8.IV.1944 /.

2. Nasłuch stacji radiowych - neutralnych i nieprzyjacielskich jest surowo karany w Niemczech. Wydawnictwo "RUNDFUNKARCHIV" opublikowało w październiku, listopadzie i grudniu 1943 r. znaczną ilość wyroków przeciwko t.zw. "Schwarzhoerer", to zn. osobom słuchającym zakazane stacje zagraniczne. Wyroki te zostały wydane w BERLINIE, HAMBURGU, DREZNIE, SCHWERIN, DORTMUNDZIE, MAGDEBURGU, JENA, KRÓLEWCU oraz w bardzo wielu wypadkach na terenie Austrii: w WIEDNIU, GRAZU, LOEBEN i in.

Treścią wyroków ~~xx~~ jest w licznych wypadkach kara śmierci, względnie ~~xxx~~ kara więzienia od 3 do 10 lat. Gdy wypadki wojenne kształtowały się na korzyść Niemiec, bardzo rzadkie były wypadki wyroków surowych; kara ograniczała się wówczas przeważnie do konfiskaty aparatu. Dopiero od 1941 roku zaczynają pojawiać się coraz ostrzejsze wyroki.

Uzasadnienie tych wyroków jest następujące. W jednym z wyroków wydanych w Dreźnie, sąd specjalny stwierdza, że

"każdy Niemiec jest dziś świadomy niebezpieczeństwa, z jakim związany jest nasłuch cudzoziemskich informacji. Informacje te mogą za-

grażać nie tylko wewnętrznemu i zewnętrznemu bezpieczeństwu Rzeszy, lecz również moralnej spójności niemieckiego narodu”.

Sąd okręgowy w Hamburgu zasądził niejaką Margarethę S., gdyż

”usiłowała ona słuchać radiostację szwajcarską, co jej się wprawdzie nie udało, jednakże sam fakt tej próby stanowi o jej winie”.

W szeregu wyroków znajdują się wzmianki następującej treści:

”oskarżeni usiłowali naświetlać bieg wypadków w rozmowach ze swoimi sąsiadami w sposób znajdujący się w sprzeczności z interesami narodowo-socjalistycznego państwa”, względnie

”udzielali informacji, ażeby dać wyraz swoim poglądom, obcym narodowi niemieckiemu”.

W Wiedniu został skazany na karę śmierci niejaki Oskar U. za to, iż wiadomości uzyskane z nasłuchu cudzoziemskich stacji radiowych rozpowszechniał między młodzieżą.

W Schwerin sąd krajowy zasądził na karę śmierci robotnika czeskiego S.O. za to, iż

”uczynił on ze swego mieszkania punkt zborny wrogów narodu... Więzią pomiędzy członkami tego koła, słuchającego informacji z zagranicy, był opór przeciwko Niemcom. Rzesza nie może obyć się bez pracy robotników cudzoziemskich, co powoduje iż liczni robotnicy cudzoziemscy wchodzą w kontakt z Niemcami. Dlatego też tworzenie się antyniemieckich nastrojów pomiędzy robotnikami cudzoziemskimi winno być zwalczane w jak najostrzejszy sposób.”

W uzasadnieniu jednego z wyroków wydanego w Berlinie, sąd stwierdza, że

”zagraniczne komunikaty w języku czeskim mają na celu przekonanie Czechów, że Niemcy muszą wojnę przegrać i że dawne czeskosłowackie państwo ma być wskrzeszone. Ponieważ sama myśl o takiej możliwości jest wykluczona dla każdego uświadomionego Niemca, przeto już sam fakt nasłuchu takich bezsensownych wiadomości stanowi zbrodnię w stosunku do jedności narodu niemieckiego”.

W niektórych wyrokach jest wzmianka, że

”oskarżeni z entuzjazmem kłkali nieprzyjacielskie kłamstwa, jakgdyby chodziło o oszałamiający narkotyk”.

Pomiędzy zasądzonymi znajdują się ludzie ze wszystkich warstw społecznych.

3. Handel zagraniczny Niemiec. Na podstawie układu zawartego z niemieckimi firmami chemicznymi, Turcja ma otrzymywać z Niemiec środek przeciwko malarzji "Afebrin", zastępujący chininę, wzamian za co ma dostarczyć Niemcom opium.

Turecki ambasador w Berlinie SAFET ARIEKHAN oświadczył, iż tureckie ministerstwo handlu opracowało już projekt wznowienia niemiecko-tureckiego ~~pa~~ traktatu handlowego, który wygasa pod koniec maja 1944 r.

/ARGENTINISCHES TAGEBLATT z dn. 9.IV.1944 /.

4. Ceny w przemyśle wojennym. Na podstawie decyzji ministra produkcji wojennej SPEER A, została utworzona sieć nowych urzędów p.n. "AMTSGRUPPE PREISBILDUNG". Organizacja ta posiada charakter centralnego urzędu dla ustalania cen przy zamówieniach zbrojeniowych.

Ustalanie cen w przemyśle wojennym spoczywało doniedawna w ręku naczelnego dowództwa Wehrmachtu; na początku 1943 r. zostało ono przejęte przez "PRODUKTIONS-MINISTERIUM".

Określenie "badanie cen"/Preispruefung/ obejmuje ustalanie ceny przy zamówieniach zarówno pojedynczych jak i masowych /Einheits-und Gruppenpreise/.

Decyzja w sprawie cen na zamówienia wojenne należały pierwotnie do kompetencji "komisarza cen", jednakże już pod koniec 1941 roku naczelne dowództwo Wehrmachtu zastrzegło tę kompetencję sobie i utworzyło specjalny "ARBEITSSTAB FUER GRUPPENPREIS-BILDUNG", na którego czele stanął prof. G. FISCHER z Uniwersytetu w Monachium. Obecna reorganizacja stanowi wyraz jeszcze jednego zwycięstwa partii nad armią. Obecnie żadne z dowództw armii, lotnictwa i marynarki nie posiada prawa do tworzenia "PREISPRUEFUNGSSTELLEN" bez zgody Ministerstwa Produkcji.

Ceny na zamówienia grupowe i pojedyncze ustalane są na 6 miesięcy naprzód.

/ARGENTINISCHES TAGEBLATT z dnia 4.IV.1944 /.

5. Surowce strategiczne.

CHROM

- W Stambule oświadcza się, że dostawy rudy chromowej z Turcji do Niemiec są obecnie trzykrotnie wyższe niż były przeciętnie w r. 1943.

MOLIBDEN

- Finlandja i Norwegja pokrywają w 100% zapotrzebowanie Niemiec na molibden. Po zniszczeniu norweskich kopalni molibdenu w KNABEN, Finlandja zwiększyła eksport tego metalu do Niemiec, pokrywając obecnie 30-40% zapotrzebowania.

NIKIEL

- Fińskie kopalnie w PETSAMO stanowią główne źródło dostaw niklu dla Niemiec, pokrywając 50-60% całości zapotrzebowania.

MIEDŹ

- Zaopatrzenie w miedź stanowi jeden z najskłabszych punktów w gospodarce wojennej Niemiec. Norwegja i Finlandja dostarczają 20% ogólnego zapotrzebowania Niemiec.

CELULOZA

- Ewentualne odpadnięcie Finlandji od Niemiec stanowiloby ciężki cios dla tych ostatnich w zakresie zaopatrzenia w drzewo i w celulozę. Surowce te używane są w Niemczech do produkcji namiastek, włókien ~~tekstylnych~~ w przemyśle tekstylnym, gazu drzewnego dla generatorów, dla budowy baraków w miastach zniszczonych nalotami i t.p. Fińskie drzewo jest tymbardziej potrzebne Niemcom że w Polsce, Czechosłowacji, Jugosławji, Rumunji i Austrii była prowadzona rabunkowa gospodarka drzewna, w wyniku czego zostały wycięte nawet te lasy, które miały iść na wyrząd dopiero po 30 latach.
/ARGENTINISCHES TAGEBLATT z dn.3 i 9.IV.1944 /.

IV. R Ó Ż N E

1. O d b u d o w a p r z e m y s ł u w R o s j i. System przemysłowy Rosji doznał osłabienia o 50% w porównaniu z potencjałem przedwojennym.
W tegorocznym budżecie ZSSR przeznaczone zostało 16.000 milionów rubli na ~~na~~ odbudowę przemysłu na terytorjach odbitych, zaś 29.000 milionów na budowę nowych zakładów.
Wydatki na obronę krajową wynoszą 128.400 milionów rubli. Ogólnie biorąc - na powrót do normalnych warunków przeznaczają się ~~na~~ 7% wydatków budżetowych.
/EL MUNDO z dnia 4.IV.1944 /.

Piotr.